

Національний технічний університет України
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

**Екології та технології
рослинних полімерів**

**Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище. Курсова робота
Робоча програма освітнього компонента (Силабус)**

Реквізити освітнього компонента

Рівень вищої освіти	Перший (освітньо-професійний)
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Освітня програма	Екологічна безпека
Статус освітнього компонента	Нормативна
Форма навчання	очна(денна)/дистанційна/змішана
Рік підготовки, семестр	3 курс, осінній семестр
Обсяг освітнього компонента	1 кредит ЕКТС (30 годин)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	залік
Розклад занять	Самостійна робота
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Консультант: https://eco-paper.kpi.ua/pro-kafedru/vykladachi/shablji-tetyana-oleksandrivna.html
Розміщення курсу	https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=2148

Програма освітнього компонента

1. Опис освітнього компонента, його мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою вивчення даного освітнього компонента є формування у студентів комплексу знань, умінь, навичок, необхідних для кваліфікованого управління природоохоронною діяльністю на рівні промислових підприємств, установ, організацій, на рівні підрозділів спеціальноуповноваженого Міністерства України. Відповідно до мети підготовка бакалаврів вимагає формування у студентів наступних компетентностей:

- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю;
- Здатність розробляти проектну та робочу технічну документацію у галузі природоохоронних технологій, складати конструктивні схеми з елементами обладнання та промислових будівель, оформляти завершені проектно-конструкторські розробки;
- Здатність розробляти проекти розрахунку гранично допустимих скидів та викидів, контролювати дотримання нормативів ГДС, ГДВ.

1.2. Основні завдання освітнього компонента.

Після засвоєння освітнього компонента студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

- Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки;

- Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля;
- Уміти застосовувати програмні засоби, ІС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень;
- Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище;
- Брати участь у розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне управління та поводження з виробничими та муніципальними відходами;
- Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів;
- Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних;
- Визначати клас токсичності і небезпечності хімічних забруднювачів за параметрами токсикометрії, встановлювати вплив випромінювання на об'єкти навколишнього природного середовища, розраховувати гранично допустимі скиди та гранично допустимі викиди.

2. Пререквізити та постреквізити освітнього компонента (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Вивчення освітнього компонента «Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище. Курсова робота» базується на засадах інтеграції різноманітних знань, отриманих студентами протягом вивчення наступних освітніх компонентів: «Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище», «Природоохоронне законодавство та екологічне право».

Освітній компонент «Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище. Курсова робота» забезпечує освітні компоненти «Організація та управління природоохоронною діяльністю», «Моніторинг довкілля», «Оцінка впливу на довкілля», «Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище. Курсова робота», а також забезпечує виконання бакалаврського проєкту.

3. Зміст освітнього компонента

Розділ 1. Розрахунок забруднення атмосфери викидами з одиночного джерела

Тема 1. Визначення максимальної концентрації забруднень в приземному шарі з одиночного джерела

Тема 2. Визначення відстані, на якій досягається максимальна концентрація забруднення в приземному шарі

Тема 3. Визначення небезпечної швидкості вітру; максимальної приземної концентрації забруднень та відстані, на якій вона досягається, при швидкості вітру, що відрізняється від небезпечної

Тема 4. Визначення концентрації забруднень на різних відстанях від джерела по осі факелу викиду, по перпендикуляру до неї та радіусу зони впливу джерела

Тема 5. Визначення мінімальної висоти джерела викиду

Тема 6. Визначення гранично допустимих викидів (ГДВ) шкідливих речовин

Розділ 2. Розрахунок забруднення водного об'єкту зворотними водами для окремого зосередженого випуску

Тема 1. Розрахунок коефіцієнту змішування зворотних вод з водою водного об'єкту та кратності розбавлення зворотних вод

Тема 2. Розрахунок максимально допустимої концентрації токсичних завислих речовин в очищених зворотних водах

Тема 3. Розрахунок максимально допустимого значення БСК_n у скинутих зворотних водах

Тема 4. Визначення нормативів гранично допустимого допустимого (ГДС) речовин, що надходять у водний об'єкт із зворотними водами

Тема 5. Прогноз зміни якості води у контрольному створі

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова

1. Гомеля М.Д., Шаблій Т.О., Глушко О.В. та ін.. Екологічна безпека. Навч. посібник. – К.: ТОВ «Інфодрук», 2009. – 245 с.
2. Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище : підручник для студентів вищих навчальних закладів / [Н. В. Максименко, О. Г. Владимірова, А. Ю. Шевченко, Е. О. Кочанов]. – 3-тє вид., доп. і перероб. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 264 с.
3. Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище. Навчальний посібник з практичних (семінарських) занять [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 101 «Екологія» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Т. О. Шаблій, Л. В. Сіренко, М. Д. Гомеля. – Електронні текстові дані (1 файл: 179 кбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 51 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/46513>
4. Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище. Курсова робота [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 101 «Екологія» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Т. О. Шаблій, Л. В. Сіренко, М. Д. Гомеля. – Електронні текстові дані (1 файл: 307 кбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 57 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/46512>

Допоміжна

1. Методика расчета концентраций в атмосферном воздухе вредных веществ, содержащихся в выбросах предприятий. ОНД – 86. Ленинград: Гидрометеоиздат, 1987 – 93 с.
2. Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище/ Курсове проектування: навчальний посібник / [В.Г. Петрук, І.В. Васильківський, В.А. Іщенко, П.М. Турчик, С.М. Кватернюк]. – Вінниця: ВНТУ, 2012. – 146 с.
3. Radovenchuk V. Development of air quality monitoring system in Kyiv on the way of modernization environmental safety of sustainable development / V. M. Radovenchuk, O. I. Ivanenko, T. O. Shabliy, T. V. Krysenko, I. V. Radovenchuk // IOP Series: Earth and environmental science. 2022. P. 1-10.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України - <https://mepr.gov.ua/>
2. Міністерство економіки та довкілля України <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>
3. Державна служба статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Бібліотека ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua
5. Екологічний портал України – <http://www.ecolog.org.ua/>
6. Електронний архів наукових та освітніх матеріалів КПІ ім. Ігоря Сікорського – ELAKPI URL: <https://ela.kpi.ua/>

Навчальний контент

5. Методика опанування освітнього компонента

Освітній компонент «Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище. Курсова робота» складається з двох розділів, які мають у своєму складі декілька підрозділів. Перший розділ стосується розрахунку та обґрунтуванню проекту нормативів гранично допустимого викиду, другий – проекту нормативів гранично допустимого скиду.

Практичне засвоєння дисципліни досягається як цілеспрямованим підбором тематики індивідуальних занять, так і організацією процесу виконання курсової роботи.

Курсову роботу виконують за індивідуальним завданням і оформлюють у вигляді пояснювальної записки.

Пояснювальна записка до курсової роботи містить наступні розділи.

1. Завдання до курсової роботи.
2. Детальний опис процесу розв'язання.
3. Результати розрахунків і їх аналіз (числове, графічне, табличне значення результатів розрахунків).
4. Висновки по кожному підрозділу роботи, по роботі в цілому в частині рекомендацій щодо подальших заходів по захисту довкілля.
5. Список літератури.

3. Графік виконання курсової роботи

Тиждень семестру	Назва етапу роботи	Кількість годин СРС
1-2	Отримання теми та завдання	0,5
3-5	Підбір та вивчення літератури	4
6	Визначення максимальної приземної концентрації забруднюючої речовини в приземному шарі з одиночного джерела	1
7	Визначення небезпечної швидкості вітру для джерела викиду	0,5
7	Визначення відстані від джерела викиду, на якому приземна концентрація домішки досягає максимального значення	0,5
7	Визначення приземної концентрації домішки та відстані від джерела при швидкості вітру, що відрізняється від небезпечної.	1
8	Розрахунок концентрації домішки по осі факелу джерела викиду та радіусу зони впливу джерела.	3
9	Розрахунок мінімальної висоти джерела викиду	3
10	Розрахунок нормативів ГДВ забруднюючої речовини для одиничного джерела з урахуванням фонових концентрацій домішки	3
11	Розрахунок коефіцієнту змішування стічних вод з водою водного об'єкту та кратності розбавлення стічних вод	3
12	Визначення максимально допустимої концентрації завислих, токсичних речовин та максимально допустимого значення БСК у зворотних водах, які підлягають скиду у водний об'єкт загальногосподарського або рибогосподарського призначення	3
13	Визначення необхідного ступеню очистки стічних вод, які підлягають скиду у водний об'єкт	2
14	Розробка нормативів ГДС забруднюючих речовин, що скидаються у водний об'єкт із зворотними водами	3
15	Прогноз зміни якості води у контрольному створі водного об'єкту.	1,5
16	Подання курсової роботи на перевірку	0,5
17-18	Захист курсової роботи	0,5

Забезпечення програмних результатів складовими освітнього компоненту

Програмний результат	Індивідуальні завдання
----------------------	------------------------

Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки	Визначення відстані від джерела викиду, на якому приземна концентрація домішки досягає максимального значення; Визначення приземної концентрації домішки та відстані від джерела при швидкості вітру, що відрізняється від небезпечної; Розрахунок концентрації домішки по осі факелу джерела викиду та радіусу зони впливу джерела; Визначення максимально допустимої концентрації завислих, токсичних речовин та максимально допустимого значення БСК у зворотних водах, які підлягають скиду у водний об'єкт загальногосподарського або рибогосподарського призначення.
Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля	Визначення максимальної приземної концентрації забруднюючої речовини в приземному шарі з одиночного джерела; Розрахунок коефіцієнту змішування стічних вод з водою водного об'єкту та кратності розбавлення стічних вод; Визначення небезпечної швидкості вітру для джерела викиду.
Уміти застосовувати програмні засоби, ГІС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень	Підбір та вивчення літератури.
Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище	Прогноз зміни якості води у контрольному створі водного об'єкту.
Брати участь у розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне управління та поводження з виробничими та муніципальними відходами	Розрахунок мінімальної висоти джерела викиду; Визначення необхідного ступеню очистки стічних вод, які підлягають скиду у водний об'єкт.
Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів	Подання курсової роботи на перевірку; Захист курсової роботи.
Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних	Підбір та вивчення літератури.
Визначати клас токсичності і небезпечності хімічних забруднювачів за параметрами токсикометрії, встановлювати вплив випромінювання на об'єкти навколишнього природного	Розрахунок нормативів ГДВ забруднюючої речовини для одиночного джерела з урахуванням фонових концентрацій домішки; Розробка нормативів ГДС забруднюючих речовин, що скидаються у водний об'єкт із зворотними водами.

середовища, розраховувати гранично допустимі скиди та гранично допустимі викиди	
---	--

Політика та контроль

6. Політика освітнього компонента

Правила відвідування занять та поведінки на заняттях

Освітній компонент «Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище. Курсова робота» вивчається студентами самостійно та передбачає консультування викладачем. Студенти зобов'язані якісно і вчасно виконувати індивідуальні завдання, подавати його на перевірку та вчасно представити курсову роботу до захисту.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів

Заохочувальні та штрафні бали з даної дисципліни не передбачені.

Політика дедлайнів та перескладань

У разі виникнення заборгованостей з освітнього компонента або будь-яких форс-мажорних обставин, студенти мають зв'язатися з викладачем по доступних (наданих викладачем) каналах зв'язку для розв'язання проблемних питань та узгодження алгоритму дій для відпрацювання.

Політика академічної доброчесності

Плагіат та інші форми недоброчесної роботи неприпустимі. До плагіату відноситься відсутність посилань при використанні друкованих та електронних матеріалів, цитат, думок інших авторів. Неприпустимі копіювання матеріалів, захищених системою авторського права, без дозволу автора роботи.

Політика використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського прописана у відповідному документі <https://osvita.kpi.ua/node/1225>.

Умови використання генеративного штучного інтелекту під час підготовки студентських робіт наведено у додатку А.

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

Політика академічної поведінки і етики

Студенти мають бути толерантним, поважати думку оточуючих, заперечення формулювати в коректній формі, конструктивно підтримувати зворотний зв'язок на заняттях. При використанні цифрових засобів зв'язку з викладачем (мобільний зв'язок, електронна пошта, переписка на форумах та у соцмережах тощо) необхідно дотримуватись загальноприйнятих етичних норм, зокрема бути ввічливим та обмежувати спілкування робочим часом викладача. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

7. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Розподіл навчального часу за видами занять і завдань з освітнього компонента згідно з робочим навчальним планом:

Рейтингова оцінка з освітнього компонента «Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище. Курсова робота» має дві складові. Перша (стартова) характеризує виконання студентом курсової роботи та її результат – якість пояснювальної записки. Друга

складова характеризує якість захисту студентом курсової роботи. Розмір шкали складових дорівнює по 50 балів кожна.

Система рейтингових балів

1. Стартова складова (r_1) має у своєму складі дві частини. Перша частина (r_{11}) стосується виконання першого розділу курсової роботи, складова (r_{12}) – другого розділу. Для кожної з стартових складових (r_{11}) та (r_{12}):

- своєчасність виконання відповідної частини курсової роботи – 2–1 бали;
- правильність застосування методів розрахунку, якісної і кількісної оцінки отриманих результатів – 14–8 ;
- обґрунтування рекомендацій щодо подальших заходів по захисту довідки – 6–4 бали.
- якість оформлення 3–1 бали.

2. Складова захисту курсової роботи (r_2) відповідним чином має у своєму складі дві частини (r_{21}) та (r_{22}), кожна з яких оцінюється:

- ступінь володіння матеріалом 6–4 балів;
- ступінь обґрунтування прийнятих рішень та правильність висновків 15–9 балів;
- вміння захищати свою думку 4–2 балів.

Сума балів двох складових переводиться до залікової оцінки згідно з таблицею:

Бали $R=R_I+R_{II}$	Оцінка
95...100	Відмінно
85...94	Дуже добре
75...84	Добре
65...74	Задовільно
60...64	Достатньо
менше 60	Незадовільно
Курсову роботу не допущено до захисту	Не допущено

8. Додаткова інформація з освітнього компонента

Приблизний перелік тем (варіантів вихідних даних)

1. Визначення максимальної приземної концентрації забруднюючої речовини для холодного джерела викиду.
2. Визначення максимальної приземної концентрації забруднюючої речовини для нагрітого джерела викиду.
3. Визначення небезпечної швидкості вітру для холодного джерела викиду.
4. Визначення небезпечної швидкості вітру для нагрітого джерела викиду.
5. Визначення відстані від холодного джерела викиду, на якому приземна концентрація домішки досягає максимального значення.
6. Визначення відстані від нагрітого джерела викиду, на якому приземна концентрація домішки досягає максимального значення.
7. Визначення приземної концентрації домішки та відстані від холодного джерела при небезпечних метеорологічних умовах.
8. Визначення приземної концентрації домішки та відстані від нагрітого джерела при небезпечних метеорологічних умовах.
9. Розрахунок концентрації домішки по осі факелу холодного джерела викиду.
10. Розрахунок концентрації домішки по осі факелу нагрітого джерела викиду.
11. Розрахунок мінімальної висоти холодного джерела викиду.
12. Розрахунок мінімальної висоти нагрітого джерела викиду.

13. Розрахунок нормативів ГДВ забруднюючої речовини для одиничного холодного джерела з урахуванням фонових концентрацій домішки.
14. Розрахунок нормативів ГДВ забруднюючої речовини для одиничного нагрітого джерела з урахуванням фонових концентрацій домішки.
15. Розрахунок нормативів ГДВ забруднюючої речовини для одиничного холодного джерела без урахування фонових концентрацій домішок.
16. Розрахунок нормативів ГДВ забруднюючої речовини для одиничного нагрітого джерела без урахування фонових концентрацій домішок.
17. Визначення зони впливу одиничного холодного джерела викиду.
18. Визначення зони впливу одиничного нагрітого джерела викиду.
19. Визначення розміру санітарно-захисної зони та категорії небезпеки підприємства.
20. Розрахунок кратності розбавлення стічних вод водою об'єкту рибогосподарського призначення.
21. Розрахунок кратності розбавлення стічних вод водою об'єкту загальногосподарського призначення.
22. Визначення необхідного ступеню очистки стічних вод, які підлягають скиду у водний об'єкт рибогосподарського призначення.
23. Визначення необхідного ступеню очистки стічних вод, які підлягають скиду у водний об'єкт загальногосподарського призначення.
24. Розробка нормативів ГДС забруднюючих речовин, що скидаються у водний об'єкт рибогосподарського призначення.
25. Розробка нормативів ГДС забруднюючих речовин, що скидаються у водний об'єкт загальногосподарського призначення.
26. Визначення максимально допустимої концентрації домішок в стічних водах, які підлягають скиду у водний об'єкт рибогосподарського призначення.
27. Визначення максимально допустимої концентрації домішок в стічних водах, які підлягають скиду у водний об'єкт загальногосподарського призначення.
28. Прогноз зміни якості води у контрольному створі водного об'єкту рибогосподарського призначення.
29. Прогноз зміни якості води у контрольному створі водного об'єкту загальногосподарського призначення.

Таблиця 1. Вихідні дані для розрахунку забруднення атмосфери викидами з одиничного джерела

№ п/п	D, м	M, г/с	V ₁ , м ³ /с	w ₀ , м/с	H, м	U, м/с	T _в °C	T _с °C
1	0.1	1	1	-	2	3	10	24
2	0.6	1	-	15	20	3	20	24
3	0.7	1	-	7	50	1	100	22
4	0.8	1	2	-	15	4	100	19
5	1.0	2	1	-	20	2	80	20
6	0.5	2	-	5	30	0.5	125	18
7	0.6	2	1	-	2	1	125	21
8	0.7	2	2	-	20	4	20	25
9	0.8	3	3	-	2	2	12	24
10	0.9	3	-	10	15	3	12	24
11	1.0	3	-	20	20	5	130	22
12	1.2	3	2	-	20	2	160	22
13	1.4	4	-	5	35	0.5	125	25

14	1.8	4	-	7	20	3	300	21
15	2.0	4	-	40	20	2	230	21
16	2.0	4	-	10	5	6	10	20
17	2.5	2	4	-	50	1	125	20
18	3.0	2	2	-	15	5	10	23
19	3.5	2	-	8	75	3	18	23
20	4.0	2	-	8	75	5	15	20
21	2.5	4	-	20	20	1	130	20
22	3.0	4	2	-	2	2	160	25
23	3.5	4	-	40	50	1	230	25
24	4.2	4	3	-	30	6	160	23
25	4.8	4	1	-	50	1	300	22
26	0.1	0.006	1	-	2	0.5	300	24
27	0.1	1	1	-	2	3	10	24
28	0.6	1	-	15	20	3	20	24
29	0.7	1	-	7	50	1	100	22
30	0.8	1	2	-	15	4	100	19

Таблиця 2. Вихідні дані для розрахунку забруднення атмосфери викидами з одиночного джерела

№ п/п	Речовина, що викидається	ГДК, мг/м ³	A	F	C _{ф1} , мг/м ³	C _{ф2} , мг/м ³
1	H ₂ SO ₄	0.3	160	1	0.10 ГДК	0.15 ГДК
2	CO	5.0	160	1	0.21 ГДК	0.20 ГДК
3	SO ₂	0.5	180	1	0.21 ГДК	0.00 ГДК
4	SO ₂	0.5	160	1	0.16 ГДК	0.15 ГДК
5	CO	5.0	160	1	0.17 ГДК	0.20 ГДК
6	зола	0.5	160	3	0.34 ГДК	0.37 ГДК
7	HCl	0.2	160	1	0.45 ГДК	0.50 ГДК
8	CO	5.0	180	1	0.56 ГДК	0.60 ГДК
9	NO _x	0.085	160	1	0.12 ГДК	0.15 ГДК
10	NO _x	0.085	160	1	0.11 ГДК	0.00 ГДК
11	зола	0.5	160	3	0.02 ГДК	0.05 ГДК
12	H ₂ SO ₄	0.3	180	1	0.03 ГДК	0.10 ГДК
13	H ₂ SO ₄	0.3	160	1	0.14 ГДК	0.20 ГДК
14	CO	5.0	160	1	0.15 ГДК	0.30 ГДК
15	HCl	0.2	180	1	0.23 ГДК	0.30 ГДК
16	NO _x	0.085	160	1	0.24 ГДК	0.00 ГДК
17	зола	0.5	160	3	0.17 ГДК	0.20 ГДК
18	CO	5.0	160	1	0.19 ГДК	0.20 ГДК
19	SO ₂	0.5	160	1	0.18 ГДК	0.00 ГДК
20	NO _x	0.085	180	1	0.16 ГДК	0.20 ГДК
21	SO ₂	0.5	160	1	0.23 ГДК	0.30 ГДК
22	HCl	0.2	160	1	0.24 ГДК	0.00 ГДК
23	H ₂ SO ₄	0.3	160	1	0.36 ГДК	0.30 ГДК
24	зола	0.5	180	3	0.41 ГДК	0.50 ГДК
25	HCl	0.2	160	1	0.42 ГДК	0.50 ГДК
26	NO _x	0.085	160	1	0.70 ГДК	0.00 ГДК
27	H ₂ SO ₄	0.3	160	1	0.10 ГДК	0.15 ГДК
28	CO	5.0	160	1	0.21 ГДК	0.20 ГДК
29	SO ₂	0.5	180	1	0.21 ГДК	0.00 ГДК
30	SO ₂	0.5	160	1	0.16 ГДК	0.15 ГДК

Таблиця.3. Вихідні дані для визначення коефіцієнту змішування, кратності розведення, констант реаерації та константи швидкості споживання кисню стічною водою.

№	Витрата води водного об'єкту, Q, м³/с	Витрата стічної води, q, м³/с	Середня швидкість течії водного об'єкту, V _{ср.} м/с	Середня глибина водного об'єкту, H _{ср.} м	Середня температура води водного об'єкту влітку, T, °C	Коефіцієнт звивистості, φ	Коефіцієнт, що враховує місце скиду, ξ	Відстань від місця скиду до контрольного створу, L, км
1	30	0.6	0.64	1.2	15	1.0	1.0	35.0
2	20	0.5	0.64	1.2	15	1.0	1.5	0.5
3	30	0.6	0.6	1.0	15	1.2	1.0	35.0
4	20	0.5	0.6	1.0	15	1.2	1.5	0.5
5	0.8	0.18	0.2	0.3	12	1.0	1.0	10.0
6	0.6	0.14	0.25	0.38	12	1.0	1.5	10.0
7	0.8	0.18	0.2	0.3	12	1.2	1.0	0.5
8	0.6	0.14	0.25	0.38	12	1.2	1.5	0.5
9	1.2	0.2	0.53	0.9	9	1.0	1.0	20.0
10	1.4	0.3	0.4	1.2	9	1.0	1.0	0.5
11	1.2	0.2	0.53	0.9	9	1.2	1.5	20.0
12	1.4	0.3	0.4	1.2	9	1.2	1.5	0.5
13	1.7	0.05	0.5	1.4	10	1.0	1.5	5.0
14	1.7	0.025	0.6	1.0	10	1.0	1.5	0.5
15	1.7	0.05	0.5	1.4	10	1.2	1.0	5.0
16	1.7	0.025	0.6	1.0	10	1.2	1.0	0.5
17	1.5	0.08	0.45	2.0	18	1.0	1.5	2.0
18	1.6	0.07	0.4	1.5	18	1.0	1.5	0.5
19	1.5	0.08	0.45	2.0	18	1.2	1.0	2.0
20	1.6	0.07	0.4	1.5	18	1.2	1.0	0.5
21	10	0.4	0.2	0.3	13	1.0	1.5	1.0
22	10	0.5	0.3	0.2	13	1.0	1.5	1.0
23	12	0.6	0.2	0.3	13	1.2	1.0	0.5
24	12	0.5	0.3	0.2	13	1.2	1.0	0.5
25	12	0.5	0.2	0.5	13	1.0	1.5	8.0
26	0.8	0.1795	0.2	0.3	14	1.2	1.5	0.5

27	30	0.6	0.64	1.2	15	1.0	1.0	35.0
28	20	0.5	0.64	1.2	15	1.0	1.5	0.5
29	30	0.6	0.6	1.0	15	1.2	1.0	35.0
30	20	0.5	0.6	1.0	15	1.2	1.5	0.5

Таблиця 4. Вихідні дані для визначення допустимих концентрацій домішок у стічних водах $C_{ст}$, необхідного ступеню очищення Z , величини ГДС та прогнозних значень концентрації домішок у контрольному створі $C_{ст}^П$

Вид домішки	ГДК, мг/л	Фонові концентрації $C_{ф}$, мг/л	Концентрація домішки за технологічною схемою, $C_{технол}$, мг/л	Максим. допустима концентрація домішок, $C_{ст}$, мг/л	Концентрація домішки для визначення ГДС, $C_{ГДС}$, мг/л	ГДС, г/год	Коефіцієнт ступеню очищення Z
Водень	0.25	12.6	9.0				
Аммоніак	3.0	10.6	4.8				
Вуглекислий газ	300.0	23	300				
Метан	100.0	38	200				
Аммоній	1000	337	1000				
Нітроген	0.5	0.5	7				
Фосфор	0.08	0.02	0.1				
Кальцій	40.0	0.2	1.5				
Магній	0.5	0.14	--				
Натрій	30.0	24.5	--				
Хлориди	0.05	0.07	--				
Сульфати	0.1	0.15	--				
Мікроелементи	0.001	0.005	--				

Робочу програму освітнього компонента (силабус):

Складено проф., д.т.н., Шаблій Т.О.

Ухвалено кафедрою Е та ТРП (протокол № 24 від 24.06.2026 р.).
Погоджено методичною комісією ФАПІЕ (протокол № 11 від 26.06.2026 р.).

Вимоги щодо коректного використання генеративного штучного інтелекту під час підготовки студентських робіт

1. **Генеративний штучний інтелект є допоміжним інструментом, а не автором академічної роботи.** Відповідальність за достовірність, наукову коректність, логічність викладу та відповідність роботи вимогам академічної доброчесності повністю несе студент.
2. **Допускається використання ШІ для:**
 - пошуку напрямів дослідження та формування ідей;
 - пояснення теоретичних понять;
 - розроблення структури роботи;
 - мовного редагування, стилістичного вдосконалення та коректури тексту;
 - узагальнення інформації, що була попередньо перевірена за науковими джерелами;
 - генерації прикладів, схем, таблиць або програмного коду (за умови їх подальшої перевірки).
3. **Не допускається:**
 - подавати згенерований ШІ текст як результат власного самостійного наукового дослідження без його критичного опрацювання;
 - використовувати вигадані або неперевірені бібліографічні посилання;
 - посилатися на ШІ як на першоджерело наукових фактів;
 - використовувати результати роботи ШІ для фабрикації експериментальних даних, статистики, результатів опитувань або інших дослідницьких матеріалів.
4. **Усі відомості, отримані за допомогою ШІ, підлягають обов'язковій перевірці** за офіційними документами, нормативними актами, рецензованими науковими публікаціями або іншими авторитетними джерелами.
5. **Цитування та бібліографічні посилання** мають оформлюватися виключно на основі реально існуючих першоджерел. Генеративний ШІ не повинен використовуватися як джерело бібліографічної інформації без перевірки її достовірності.
6. **Студент повинен повідомити про використання генеративного ШІ, зазначивши:**
 - назву інструменту;
 - характер виконаних завдань (наприклад, мовне редагування, формування структури, генерація ідей);
 - обсяг його використання.
7. **Використання ШІ не звільняє студента від необхідності:**
 - самостійно аналізувати літературу;
 - інтерпретувати отримані результати;
 - формулювати власні висновки;
 - аргументувати наукові положення роботи.
8. **Остаточний текст роботи повинен бути результатом самостійної інтелектуальної діяльності студента,** а застосування генеративного ШІ має носити консультативний та допоміжний характер.

Порушення зазначених вимог може розглядатися як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних документів закладу вищої освіти.